

Innehåll

- 3 Ledare
- 4 Klimatklivet bidrar till landsbygdens klimatomställning
- 4 Hjälper att förebygga rovdjursskador
- 5 Vattenplaner hjälper hästen och miljön
- 6 Grattis bävern 100 år
- 8 Föryngring ger växtkraft i Trädgårn
- 10 Vattenbufflarna har blivit omtyckta naturvårdare
- 12 En ny Stockholmsmåltid ska tas fram
- 12 Ny e-tjänst för lokal matupphandling i Norrtälje
- 13 EREA

Vattenbufflar har blivit omtyckta naturvårdare

I Fysingens naturreservat har antalet vattenbufflar som hjälper till att sköta områdets våtmarker ökat under de senaste åren. Deras bete har gynnat växt- och djurlivet i omgivningen. Intresset för vattenbuffeln sprider sig bland markägare och förvaltare.

Text och foto: Aurora Lindström

Det har gått tre säsonger sedan vattenbufflarna Maud och Ellen kom till Fysingens naturreservat i Rosersberg. Då var det första gången vattenbufflar användes för att sköta våtmarker i Stockholm län.

– Nu har vi utökat till tolv egna bufflar och tio djur som hyrs in för att beta på marker i regionen. Ändå kan vi inte erbjuda tjänster till alla markägare och förvaltare som vill, säger Inga Birath von Sydow.

Hon är konsult åt naturvårds-entreprenören Naturgruppen,

som äger och sköter om djuren i Fysingens naturreservat. Tillsammans med Länsstyrelsen i Stockholms län och Världsnaturfonden driver Naturgruppen ett projekt där vattenbufflarna bidrar till nya sätt att sköta värdefull natur.

Gynnar andra arter

För Inga var det nervöst första gången, en majdag 2020, bufflarna skulle släppas ut i naturreservatets hägn. Betetrycket hade länge varit svagt och vass och andra våtmarksväxter spridit sig i reservatet som vanliga nötdjur inte kunde beta. De blötare delarna av strandängarna började växa igen, vilket påverkade den biologiska mångfalden negativt. Till exempel minskade antalet häckande och rastande fåglar.

Sjön Fysingen är känt för sitt rika fågelliv med över hundra häckande arter.

– Det fanns en oro bland fågel-skådare att bufflarna skulle påverka fåglarna negativt. I stället har antalet fågelarter ökat sedan bufflarna kom, säger Inga.

Ersätter maskiner

Enligt Martin Olgemar, vatten-samordnare på Länsstyrelsen i Stockholms län, krävdes tidigare maskiner för att fräsa bort vass och tuvor från strandängen, vilket var kostsamt och komplicerat. Med bufflarnas hjälp bedömer han att skötseln kan bli bättre och billigare.

– Dessutom förhöjs upplevelsen för besökarna när de kan titta på bufflarna, fyller han i.

Martin berättar att när bufflarna gyttebadar bildas lerpölar som är bra för groddjur och våtmarks-fåglar. De är inte lika kräsna som andra betesdjur utan äter både grova tuvor och vassrötter.

Några siffror om vattenbuffeln

Vattenbuffeln väger cirka 500 kilo och kan bli uppemot 30-40 år gammal. Kvigorna blir könsmogna när de är omkring 1,5 år gamla, medan det dröjer cirka 3 år för tjurarna. Honornas brunstcykel är 21 dagar och deras dräktighet 300-340 dagar. När en kalv föds väger den 35-40 kilo.

Vattenbufflarna är flitiga naturvårdare i Fysingens naturreservat. De tar sig fram i miljöer som andra betande djur helst undviker.

//
Där vattenbufflarna har betat skapas öppna och varierade miljöer som gör att många arter trivs.

Drönarbilder har tagits av en inhägnad vid Ströms gård i Fysingens naturreservat där vattenbufflarna betar. Bilderna ger kunskap om vilket betestryck bufflarna ger upphov till. Foto: Marcus Bertilsson

– Vattenbuffeln kan med sina stora och flexibla klövar och tjocka päls röra sig obehindrat i de sankta markerna och betar och simmar gärna långt ut i vattnet. Där vattenbufflarna har betat skapas öppna och varierade miljöer som gör att många arter trivs.

Betestryck

Efter bufflarnas ankomst till Fysingens naturreservat har deras bete dokumenterats med drönarbilder.

– Bilder togs av bufflar som fick beta i en egen hage. Jämfört med hur tuvorna ser ut utanför hagen har bufflarna lyckats beta ner marken rejält. Förhoppningen är att bufflarna ska åstadkomma samma betestryck på hela strandängan. Men då behöver djuren bli fler, eller

flyttas mellan olika hagar under betessäsongen, säger Martin.

Inga har märkt att vattenbuffeln verkar komma bra överens med naturreservatets övriga betesdjur.

– Vi har provat att blanda bufflarna och deras kalvar med får och andra nötdjur. Trots de stora hornen hos våra highland cattles är det bufflarna som bestämmer, säger Inga och ler.

Naturvård skapar arbete

Martin tror att fler vattenbufflar kommer att finnas i landets våtmarker och strandängar framöver.

– Det i sin tur kan skapa förutsättningar för företag att växa och få bättre lönsamhet, vilket bidrar till fler arbetstillfällen, säger Martin. ■

Vattenbuffeln i Sverige

- Domesticeringen av vattenbuffeln ägde rum för cirka 5 000 år sedan. Det finns en mängd olika raser.
- De första vattenbufflarna kom till Sverige 2010 och i dag finns vattenbufflar på en handfull gårdar. Först klassades djuret som vilt, men efter ett nytt beslut anses vattenbuffeln vara ett domesticerat djur precis som får och kor.
- I Sverige används vattenbufflar för mjölkproduktion, köttproduktion och naturvård. Mjölken har högre torrsubstans och fett- och proteinhalt än komjolk.
- Jämfört med vanliga kor är bufflarna mer skygga och vaksamma, men när de lär känna sina skötare söker de gärna kontakt.